

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Aan
De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Drs. C.J. Schouten
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.ncadvies.nl

Contactpersoon
Ferry Braunstahl

NCad@minlnv.nl

Onze referentie
NCad-2020-22

Datum: 22-04-2020
Onderwerp: briefadvies Covid-19, dierproeven en proefdiervrije innovatie

Geachte mevrouw Schouten,

Het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid heeft zich in zijn vergadering van 17 april 2020 gebogen over het onderwerp dierproeven voor het wetenschappelijk onderzoek naar Covid-19 en wil u in deze brief een aantal voorstellen doen voor het in ontwikkeling zijnde wetenschappelijk onderzoeksbeleid Covid-19.

De Covid-19-pandemie heeft voor de hele samenleving verstrekende gevolgen en voor het beteugelen van de pandemie wordt een groot beroep gedaan op de wetenschappelijke gemeenschap. Met belangstelling heeft de NCad dan ook kennis genomen van het kabinetsbesluit om substantiële middelen beschikbaar te stellen voor wetenschappelijk onderzoek op dit gebied.

De verwachting is gerechtvaardigd dat het nationale en internationale wetenschappelijk onderzoek zal bijdragen aan snellere en betere detectie- en behandelmethoden in de huidige en toekomstige epidemieën. In veel onderzoek naar Covid-19 spelen dierproeven een rol. In ons advies 'Transitie naar proefdiervrij onderzoek' van 15 december 2016 hebben we voorgesteld het beleid te richten op transitie naar dierproefvrije innovaties, met de aantekening dat dit een lange termijn strategie betreft die ook rekening dient te houden met verschillen tussen onderzoeksdomeinen. Uw ministerie vervult een centrale en coördinerende rol in het stimuleren van dit innovatieve onderzoek.

De acute situatie van de Covid-19-crisis plaatst onderzoekers onder grote druk, waarbij velen zich begrijpelijkerwijs zullen richten op gangbare diermodellen. Vanuit de gedachte dat we door innovatie van wetenschappelijk onderzoek beter toegerust zijn voor de bestrijding van toekomstige epidemieën adviseert het NCad u om het financieel mogelijk te maken dat naast het gangbare onderzoek parallelstudies kunnen plaatsvinden met nog in ontwikkeling zijnde innovatieve proefdiervrije methoden. Deze aanpak maakt vergelijking van wetenschappelijke uitkomsten mogelijk en kan leiden tot kwaliteitsverbetering van wetenschappelijk

onderzoek, gecombineerd met het verminderen van het gebruik van proefdieren. Op het gebied van de virologie en (immuno)diagnostiek zijn innovatieve proefdiervrije modellen in ontwikkeling die naar verwachting op termijn snellere en relevantere informatie kunnen leveren.

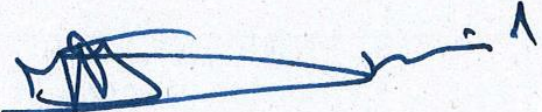
Sinds het uitbrengen van ons bovengenoemde transitie-advies heeft de onderzoekswereld al betekenisvolle stappen gezet naar het gebruik van innovatieve proefdiervrije in-vitro-methoden in de virologie (onder andere voorstudies gericht op virulentie en virus-cel interactie in celkweken en organoïdeculturen om het Covid-19-virus in darmweefsel te bestuderen). Helaas is er geen overzicht van en centrale toegang tot deze methoden. Wij adviseren u de inrichting van een repository te stimuleren, die zoveel mogelijk modellen, datasets en resultaten bevat die aan de onderzoeksgemeenschap beschikbaar gesteld kunnen worden.

Open science draagt er toe bij dat onnodige doublures in dierproeven voorkomen kunnen worden en dat snel en optimaal gebruik gemaakt kan worden van de onderzoeksresultaten die zijn gegenereerd. De Nederlandse overheid heeft *open science* reeds omarmd. Wij adviseren u de beginselen van *open science*, inclusief de preregistratie van dierproeven, versneld voor het door de overheid te financieren Covid-19 onderzoek toe te passen en private onderzoeksfinanciers te verzoeken zich hierbij aan te sluiten.

Wij begrijpen dat de aandacht nu vooral uit gaat naar het zo spoedig mogelijk vinden van betrouwbare en snelle detectiemethoden en effectieve vaccins en virusremmers. Tegelijkertijd zien we een uitgelezen kans om het te starten wetenschappelijk onderzoek, daar waar relevant, te combineren met de ontwikkeling van dierproefvrije onderzoeksmethodes.

Wij verzoeken u als coördinerend minister voor het kabinetsbeleid Transitie Proefdiervrije Innovaties om de hierboven gegeven adviezen onderdeel te laten worden van het beleid voor wetenschappelijk onderzoek naar Covid-19. Om deze reden sturen wij ook een afschrift van deze brief aan uw ambtsgenoot van het Ministerie van VWS, de heer Hugo de Jonge.

Met vriendelijke groet,

Henk Smid
Voorzitter van het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid

c.c. De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
H.M. de Jonge